

MỘT SỐ ĐIỂM CƠ BẢN VỀ CHƯƠNG TRÌNH VÀ SÁCH GIÁO VIÊN HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC NGOÀI GIỜ LÊN LỚP 10

• TS. NGUYỄN DỤC QUANG

Viện Chiến lược và Chương trình giáo dục

1. Về chương trình Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp 10

Trong đổi mới mục tiêu, chương trình và phương pháp giáo dục ở trung học phổ thông (THPT), sự ra đời của một chương trình Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp (HĐGD NGLL) có ý nghĩa quan trọng đối với việc góp phần phát triển nhân cách thế hệ trẻ.

Chương trình HĐGD NGLL ở THPT tập trung vào sáu vấn đề cần giáo dục cho học sinh, đó là:

- Lễ sống của thanh niên trong giai đoạn công nghiệp hóa, hiện đại hóa (CNH, HĐH) đất nước.
- Tình bạn, tình yêu và gia đình.
- Nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.
- Truyền thống dân tộc và truyền thống cách mạng, bảo vệ di sản văn hóa dân tộc.
- Thanh niên với vấn đề lập thân, lập nghiệp.
- Những vấn đề có tính toàn cầu như: bảo vệ môi trường sống, hạn chế bùng nổ dân số và tình trạng đói nghèo, phòng ngừa và đẩy lùi các bệnh nguy hiểm...

Đây là điểm khác so với chương trình HĐGD NGLL ở trung học cơ sở (THCS). Nếu như ở THCS, chương trình được xây dựng xoay quanh các ngày kỉ niệm lớn trong tháng, trong năm thì ở THPT, chương trình HĐGD NGLL tập trung vào những nội dung cơ bản, vừa đáp ứng yêu cầu của xã hội đối với thế hệ trẻ, vừa phản ánh xu hướng và nhu cầu của thanh niên. Sáu vấn đề trên sẽ được cụ thể hóa thành những nội dung hoạt động trong năm học và dịp hè. Những nội dung hoạt động này vừa liên quan đến trách

nhệm và bổn phận của học sinh trong sự nghiệp CNH, HĐH đất nước, vừa đề cập đến việc giáo dục các giá trị truyền thống dân tộc và các vấn đề thời đại v.v... Những nội dung hoạt động trên được thể hiện và cụ thể hóa trong 10 chủ đề hoạt động của năm học và dịp hè. Đó là các chủ đề hoạt động:

- Tháng 9: Thanh niên học tập, rèn luyện vì sự nghiệp CNH, HĐH đất nước.
- Tháng 10: Thanh niên với tình bạn, tình yêu và gia đình.
- Tháng 11: Thanh niên với truyền thống hiếu học và tôn sư trọng đạo.
- Tháng 12: Thanh niên với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.
- Tháng 1: Thanh niên với việc giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc.
- Tháng 2: Thanh niên với lí tưởng cách mạng.
- Tháng 3: Thanh niên với vấn đề lập nghiệp.
- Tháng 4: Thanh niên với hòa bình, hữu nghị và hợp tác.
- Tháng 5: Thanh niên với Bác Hồ.
- Tháng 6 + 7 + 8 (hè): Mùa hè tình nguyện vì cuộc sống cộng đồng.

Một điều cần lưu ý về nội dung hoạt động, đó là có sự tích hợp nội dung giáo dục sức khỏe sinh sản vị thành niên và nội dung giáo dục Công ước Liên hợp quốc về Quyền trẻ em trong chương trình HĐGD NGLL 10. Hầu hết các chủ đề hoạt động trong năm học và dịp hè đều có khả năng tích hợp hai nội dung trên. Đây là những nội dung có ý nghĩa thực tiễn lớn và hoàn toàn cần thiết cho việc giáo dục học sinh THPT.

Chương trình HĐGD NGLL 10 là một chương trình hoạt động khép kín cả 9 tháng của năm học và ba tháng hè. Nội dung chương trình HĐGD NGLL 10 thể hiện tính phát triển so với cấp THCS. Do đó, trong phương pháp tổ chức hoạt động đòi hỏi giáo viên phải chú ý khuyến khích học sinh rèn luyện tư duy độc lập, tích cực tìm tòi và có nhu cầu tìm hiểu nội dung hoạt động. Tăng cường vai trò chủ thể của học sinh trong tổ chức hoạt động là yêu cầu quan trọng trong công tác giáo dục của người giáo viên.

2. Về sách Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp 10

Sách HĐGD NGLL 10 cấu trúc thành 2 phần

2.1. Phần thứ nhất "Những vấn đề chung về chương trình và sách giáo viên HĐGD NGLL 10" nêu rõ:

+ Mục tiêu của HĐGD NGLL 10: nhấn mạnh cả ba mặt (kiến thức, kĩ năng, thái độ), thể hiện sự tiếp nối và phát triển các yêu cầu của THCS.

+ Nội dung chương trình HĐGD NGLL: đề cập đến cấu trúc chương trình và những nội dung hoạt động cụ thể ở từng tháng.

+ Phương thức tổ chức hoạt động: Trong mục này, sách đã nêu một số quan điểm chung và gợi ý về phương thức tổ chức hoạt động cụ thể, đã chỉ rõ quỹ thời gian dành cho HĐGD NGLL cũng như lực lượng thực hiện các hoạt động này.

+ Giới thiệu vài nét về tài liệu và phương tiện phục vụ tổ chức HĐGD NGLL gồm có: sách giáo viên, một số phương tiện và thiết bị tổ chức hoạt động, kinh phí cho hoạt động.

+ Trình bày khái quát mục tiêu, nội dung, các hình thức và quy trình đánh giá kết quả hoạt động của học sinh.

2.2. Phần thứ hai là phần trọng tâm của sách. Đây là phần gợi ý hướng dẫn thực hiện các chủ đề hoạt động. Mỗi chủ đề hoạt động được cấu trúc theo một mẫu chung gồm có:

- Tên chủ đề hoạt động của tháng.
- Mục tiêu giáo dục của chủ đề.

- Nội dung hoạt động của chủ đề.

- Gợi ý thực hiện các hoạt động cụ thể.

Trong mục này, sách đã đưa ra những gợi ý về nội dung cũng như hình thức tổ chức các hoạt động cụ thể. Giáo viên có thể dựa vào đó để tổ chức hoạt động cho học sinh hoặc thiết kế lại hoạt động cho phù hợp với lớp.

Mỗi hoạt động cụ thể được thiết kế theo cấu trúc sau đây:

+ Mục tiêu của hoạt động.

+ Nội dung hoạt động được trình bày khá chi tiết, nêu rõ những nội dung mà học sinh cần nắm bắt.

+ Công tác chuẩn bị cho cả hai phía: giáo viên và học sinh. Mỗi đối tượng tham gia chuẩn bị đều có những yêu cầu cụ thể tùy thuộc vào nội dung hoạt động.

+ Tổ chức hoạt động là thể hiện toàn bộ ý tưởng đã được thiết kế từ phía giáo viên và học sinh.

+ Kết thúc hoạt động: gợi ý cho giáo viên một vài cách thức tiến hành sao cho khi kết thúc hoạt động mang lại cảm giác phấn khởi, hào hứng trong học sinh.

Cuối sách là mục Tư liệu tham khảo. Trong mục này, sách đã cung cấp cho giáo viên một số tư liệu tham khảo phục vụ cho các chủ đề hoạt động. Đó là lịch sử một số ngày kỉ niệm trong năm học, giới thiệu một số bài hát phục vụ cho chủ đề hoạt động, một số câu danh ngôn, giới thiệu một số điều trong Luật Giáo dục 2005, Luật Di sản văn hóa Việt Nam, Công ước Liên hợp quốc về Quyền trẻ em. Giáo viên có thể dựa vào đây để tham khảo hoặc tự tìm thêm tư liệu có liên quan phục vụ cho tổ chức HĐGD NGLL.

SUMMARY

The author introduces several crucial points of view about the Extra-curricular activities curriculum and teacher's guidebook of grade 10.